

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistolele nefrancoate se refuză. — Articuliile nepublicate nu se întorc.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 15 Octombrie.

După o călătorie prin Silesia, care și-a manifestat simțămintele sale leale către Împăratul în modul cel mai entusiast, Maiestatea Sa a venit la Budapesta, unde a respuns la cuvântările celor doi președinți ai delegațiilor. Împăratul și regele atingând greutățile privitoare la executarea tratatului de Berlin a șis, că guvernul a împreunat silințele sale cu celelalte puteri pentru delăturarea greutăților. Monarhul constată: că relațiile amicabile față cu toate puterile, pe lângă toate complicațiunile momentane, permit validitatea înfrînței austriece în înțelesul mijlocirei și a împăciuirii; că guvernul și mai departe va pune silințele sale cele mai zelose într-o susținere pacea și dreptul tratatelor; în toate împrejurările însă va privi susținerea intereselor monarhiei ca cea dintâi problemă. Împăratul așteaptă că delegațiunile vor examina motivele proiectelor prezentate și se vor îngriji cu toată serioșitatea de siguranța monarhiei și de prosperitatea armatei. Desvoltarea din punct de vedere politică satisfăcătoare a raporturilor din Bosnia și Herțegovina, a făcut acolo cu puțință o reducere mai departe a statului de trupe și o împuninare a speșelor. Administrația acestor două țări nu pretinde nici de astă dată vre un adaus din finacele comune.

Ministrul baron Haymerle a prezentat delegaților cartea roșie, care însă nu cuprinde vre o notă de însemnătate mai mare. Domnii diplomați, afară de Anglia, obicinuesc a tăce cu desvêșire despre tot ce este de importanță mai mare. Dacă ministrul de esterne urmează astfel chiar și în republica Franței, cu cât mai curând se va întempla aceasta într'un stat ca Austro-Ungaria, unde

constituționalismul este mai mult nu-mai o ficțiune.

Lumea aude și vede însă destul chiar lipsită fiind de cărți roșii voluminoase. Deși se telegrafează din Constantinopole dto 25 Oct. n., că tractările între comisariul turcesc și cel muntegrean în Rieca au ajuns la un sfârșit favorabil: totuși se comunică din Cetinie cu aceeași dată, că principele Nichita după prezentarea unui nou proiect turcesc de convenție a convocat consiliul ministrilor, care n'a produs nici un rezultat favorabil în privirea acceptabilității propozițiilor turcesci. Vorbind lămurit: cestiunea Dulceignului încă tot nu și-a putut primi soluția sa.

Cabinetul din Atina, rămânând în minoritate la alegerea președintelui camerei a demisionat. A ajuns la cârmă eară Comunduros, care fiind președiu, esternele și în mod provisor justiția, și-a și compus ministeriul în modul următoriu: Sotiropulo, finance; Pamamichalopulo, interne și în mod provisor instrucțiunea; Mavromichali, rășboiu; Bubuliș, marină.

Acest ministeriu grecesc cu Comunduros în frunte este un guvern al acțiunei în afară. Grecia înarmează mereu, aplecată fiind a ocupa teritoriile designate ei de congresul de Berlin și delimitate mai de aproape de ultima conferență din Berlin.

Și în Serbia a demisionat ministrul Ristici. Motivul este după scirile țiarelor, cestiunea căilor ferate și a convenției comerciale cu Austro-Ungaria. Din Belgrad însă deja se comunică dto 25 Oct. n., că conservatorii vechi au refuzat formarea cabinetului; și conservatorii juni nu vreau să primescă guvernul pe baza de concesiuni, ce ar fi să se facă Austro-Ungariei. Este deci cu puțință, ca Ristici să rămână la cârmă statului.

Principele Alecsandru al Bulgariei a și întors visita în Bucuresci, unde a petrecut o ți.

Aceste raporturi ale statelor dunnărene atât între sine cât și față cu monarhia noastră, neliștesc cercurile diplomatice și presa germano-maghiară a Vienei și Budapeștei.

Ba gazetarii jidano-maghiaroni din capitala Ungariei au început să țiacă pe o coardă, ce numai într-o societate lipsită de bunacviiță poate fi admisă.

„Pester Lloyd” d. e. face, se înțelege, politică esterioură, și organul Ovrelor din Ungaria pune Orientul la cale și dictează soarta viitoare a popoarelor lui. Într'un lung articol asupra politicei balcanice a monarhiei care se încheie în un apel la springirea Albanezilor, se țiic următoarele la adresa tuturor celorlalte popoare:

„Cum stăm diplomaticesce cu țările aceste, cum stau cestiunile pendente, cari avem a le regula cu Serbia și România? Cum stăm nediplomaticesce cu micile popoare vecine o cam scim, încât nune trebuie lămuriri oficiale; opinia publică suverană a țărilor balcanice nu și pune margini în manifestările ei contra Austro-Ungariei și spumegă de furie și ură. Dela Cetinie la Filipopole urlă un cor de Indiani, tot mai turbat și mai asurđitor ca în ajunul unui rășboiu. Despre opiniile bandei sîntem lămuriri; rămâne cestiunea dacă diplomația noastră face ceva, pentru a provoca aceste sentimente de bună-vecinătate, dacă se silesc a demonstra așa numitelor cabinete din Cetinie, Bucuresci, Belgrad și Sofia însemnătatea monarhiei ori dacă haita cutează a eși la piăț, pentru că diplomația noastră nu arată biicii!”

Despre călătoria principelui Bulgariei la Belgrad foia din Pesta țiic, că între motive se poate cita și scărba de a asista la grigirea și măturarea palatului din Sofia, la marea ucidere

de insecte etc. Aceste se scriu în cea mai mare și mai însemnată foaie economică și financiară a Ungariei, în „Times” al Pestei.

Prefața lui Kossuth

la edițiunea franceză a memoriilor sale din ecșil.

(Inchietere)

E de cređut că înlocuirea domniei turcesci prin domnia austriacă înseamnă deslegarea cestiunei orientale?

Aceasta ar fi în loc de deslegare nu-mai o îngreunare a cestiunei. A lucra pentru întinderea Austriei în Orient nu înseamnă decât a lucra pentru Rusia. De aceea este cu neputință a deslega cestiunea orientală altminter, este cu neputință a rădica contra Rusiei altă stavilă decât libertatea și independența popoarelor.

Și această independență va fi posibilă numai prin gruparea prelungă un centru de gravitațiune așa ca forța unită a tuturor să fie în stare a scuti independența fie căruia, așa încât existența națiunilor mici să fie asigurată contra absorbirei prin vecini mai puternici.

Austria nu este un astfel de centru de atracțiune, nu poate fi și nici va fi vreedată. Ea nu poate da nici unei națiuni libertate sau putere, fiindcă ea însăși nu posedă pe nici una dintre amândouă. Mai puțin va pute ea să respingă și scutească existența națiunilor mici.

Dar era un centru de gravitațiune firesc, prelungă care se puteau grupa popoarele slavice și națiunile Orientului, era o țeară cu o istorie milenară, care înainta cu cutezare pe calea civilizațiunii, care avea margini politice consfințite de veacuri, avea un popor, capabil a se însufleși pentru lucrări nobile, și în stare a pune însuși și singur bariera ce ar pute scuti pe Europa de lumea ruso-slavă: restabilirea Poloniei.

Acest centru de gravitațiune era Ungaria. Acest centru trebuia să fie Ungaria. Dar pentru ca o astfel de politică să fie cu puțință era de lipsă, ca „cestiunea

FOIȚA.

Scrisoarea lui A. Papadopol-Calimah către V. Alecsandru.

Geneva 20 Iulie 1880.

Scumpe amice și coleg!

Nu-ți poți închipui cu câtă mulțămire vizitez bibliotecile și muzeurile Svițerei, și cu câtă fericire găsesc, în răpedea mea trecere, amintiri despre țara noastră. Îmi propun să-ți povestesc în câteva scrisori, tot ce am putut găsi pe aicea în scurtul timp al călătoriei mele.

În biblioteca Genevei, în sala ce se numeșce Salle A. Lullin, după Ami Lullin, sindic la 1714 și unul din bărbații de stat genezezi, care au pus o mână puternică la aședarea Republicii Genevei (mort la 1816), al cărui portret se află aice (Nr. 57) în această sală, care conține incunabile de mult preț, portrete, manuscrise autografe și obiecte de ale ducelui

de Brunswick, mi-au atras luarea a minte portretul Patriarhului Ecumenic Cyril Lucar (No. 140), zugrăvit în oleu, bust de mărime naturală. Patriarhul e îmbrăcat în veștimente sacerdotale și poartă mitra în o acuilă bizantină. Acest portret l-a dăruit bibliotecii Genevei, la 1708, ministrul refugiat Fraisinet. În dreapta se citeșce inscripțiunea: *Cyrillus patriarchus Constantinopolitanus aetatis 60. — Anno 1632*; ear la stânga: *Cirille Lucar*.

Patriarhul Ecumenic Cyril Lucar are o pagină însemnată în istoria Moldovei și în istoria Genevei în același timp. Toată Europa a resunat la începutul secolului al XVII de faptele, de erudițiunea, de bărbăția și de martiriul acestui om.

Îmi pare rău, că timpul nu mă eartă să caut tot ce aș pute găsi aice despre el: Pintelei Călător se aproprie. . . Lucar va fi cadru acestei scrisori, ce-ți trimit astăzi cu dorul meu de pe țermurile frumoase ale Elveției.

Cyril Lucar, care mai înainte

de a se călugări se numia Constantin Lucar, a fost născut la Creta, la 1572, din părinți notabili ai acestei insule eroice. El și făcu studiile cu strălucire întâiu la Veneția și apoi la Universitatea de Padua; dorind însă să și imulțască cunoscințele, călătorii mult și în Anglerea, Belgia și Germania și se legă în prietenie cu cei mai învățați și însemnați bărbați ai acelor țări. Unchiul lui Lucar, eruditul Meletie Piga, protosinghel al Patriarhiei de Alecsandria îl tot îndemna să se întorcă din străinătate și îndată după întoarcere l-a chirotonisit de Ieromonach și apoi Archimandrit. După ce Piga se sui pe tronul patriarhal al Alecsandriei, Lucar deși tinăr încă a fost însărcinat de patriarhul ecumenic Neofit cu o misiune importantă: să meargă în Lituania și să lucreze ca să impedece unirea Luteranilor de acolo cu catolicii. Lucar era dușman neîmpăcat al catolicismului, din cauza Iesuiților și verva sa, contraversistă a fost atât de puternică, încât el isbuti în misiunea sa. De aici datează ura până la moarte și calumniile Iesuiților

contra lui Lucar. Iesuiții erau pe atunci partidul cel mai puternic la Constantinopol. Ei au pârît pe Lucar către popor, că este calvisan al protestantismului, că este Calvinist. Lucar, în misiunea sa, purta îndoitul titlu de Exarch al scaunului ecumenic și al scaunului din Alecsandria; adecă era trimis din partea Patriarhului Meletie Piga. La 1593 Lucar ia parte la Sinodul de la Brest, în Polonia, ca reprezentant al Patriarhului de Alecsandria. La 1603 Lucar se afla la Constantinopol, întors din Lituania. În acest an, unchiul său Meletie Piga, încetând din viață, Lucar se alege Patriarh al Alecsandriei.

La 1612 Patriarhul ecumenic

¹⁾ A. R. Rangabé, Histoire littéraire de la Grèce moderne, II, 56—57.

²⁾ Neophyt. Pelopon. în prefața la scrierea lui Piga „*Ἐπιθόδος ὁμιολογία*”, edit. Bucuresci 1769.

³⁾ Innocentiu, Hacertanie Terkovnoi Istoria tom. II, p. 445, 498, edit. Moskva 1838. — Karamzină Istoria Sosidartva Rossipskaro, tom. X, p. 162—166.

ungară" să existe încă, era de lipsă ca steaua Ungariei ce avea să renască de nou, să se pună în contrapondere cu steaua Austriei ce se distruge. Aceasta era în interesul întregii Europe civilizate. Ce trebuia făcut pentru cestiunea ungară să rămână în viață? Nimic decât a sta cu brațele încrucișate, a fi de drepturile istorice ale Ungariei nevătămăte, a aștepta evenimentele favorabile. Aceste trebuiau să vină. Reconstrucțiunea Orientului în Europa era deja o cestiune matură de mult timp. Era ceva mai multă lipsă de devotament, de curajul, de a aduce sacrificie, de rezoluțiunea de a prelunge suferințele și de a conserva viitorul.

Dar eată că se ivi un bărbat care a lăsat urme adânci în istoria mai nouă a Ungariei, un bărbat, cu care eram împreună prin legăturile unei vecini prietenii, pe timpul — de atunci an trecut mulți ani — când lucram la prefacerea cea mare și liberală a Ungariei. Acest bărbat, care înzadar căuta însuflețire în inima sa, credea, că și compatrioții sei nu sunt capabili de însuflețire, acest bărbat, care iși împedea prin naturalul seu în hotăriri mari și bărbătesci, și care din această cauză credea, că nici nu se mai pot lua în genere hotăriri mari și bărbătesci, un bărbat, care vădând că două ocașii mari (anul 1859 și 1866) nu au dat Ungariei ceea ce s'a așteptat dela dânsul, renunță a mai aștepta ori-ce ocașii ulterioară, un bărbat, pe care eu totdeauna îl veneram pentru caracterul și patriotizmul seu sincer, chiar și când se afla în eroare, — acest bărbat părăsi terenul drepturilor istorice, pe care îl apăsese cu atâta elocuență în anul 1861 și se puse pe terenul concesiunilor. El nu vedea, că pactul între două părți nu poate oferi garanții reciproce, decât elementele puterii nu sunt distribuite într'un mod proporțional. Ca să nu și mai vadă patria într'o stare neconstituțională, el nu întârziă a jerti esența și a da Ungariei forme goale, care i s'au și acordat fără șovăire. Acest bărbat vestise odată însuși națiunii Ungareșii, că drepturile rapide cu forța se pot redobândi, dar drepturile la cari am renunțat de bună voie, stânt pierdute pentru totdeauna. Și națiunea întreagă a aplaudat aceste cuvinte frumoase și înțelepte. Dar puțin ani mai târziu, el, fără a și aminti propria sa declarațiune, înduplecă națiunea, să renunțe spontan, fără motive grave și fără necesitate, la drepturile independenței sale.

Eroare funestă!

El construi nou edificiu politic al Ungariei răsămându-o de zidurile putrede și crepaste ale vechii Austriei. Și poliției superficiali din Europa, ba chiar și unele persoane politice însemnate ținură, că aceasta este operă de înțelepciune și patriotism. Și totuși zidurile aceste, cari aveau să fie razim, amenință a se surpa. De-a d-zeu ca în ziua nedepărtată a surprări ruinele lor să nu sferme clădirea politică a Ungariei.

Neofit fiind esilat de Sultan Ahmed, Lucar se alege locoșitor de Patriarh ecumenic. Numai el a primit să lupte cu atâtea vijelii și primejdii care băntuiau pe atunci. La 1614 se alege patriarh ecumenic, Timoteiu mitropolitul de Petras. Lucar se întoarce la Alessandria și peste puțin pleacă la Moldova și la Valachia, unde petrecu mulți ani. În Moldova domina atunci Stefan Tomșa Voevod, ear în Valachia Radul Mihnea. La 1621 Cyril Lucar se află încă în Moldova. În acest an Patriarhul ecumenic Timoteiu moare otrăvit, fără a se pute să vreedată de cine. Leon Allatius (Leone Allacci) scriitor catolic, mare amic al Iesuiților și bibliotecar al Vaticanului, a scris că Patriarhul Timoteiu ar fi fost otrăvit de Lucar; dar aceasta este o născocire, o calumnie a Iesuiților, pe care numai Allacci a primit s'o producă⁴⁾. Archiereii cât și se aflau la Constantinopol, se adună în Sinod cu preoții și cu toți

Dacă s'ar ivi carăși cestiunea ungară, toți căți ne urmează în această muncă grea, vor afla cel puțin o parte a drumului bătut. Amintirile și scrisorile mele din esil le vor arăta, ce a făcut emigrațiunea din 1849, le vor da deslușiri despre silințele noastre, despre direcțiunea ce am urmat și vor însemna urmele călii ce am parcurs.

Pe ceteriorul francez abia îl vor interesa toate tomurile acestui op; pe toate aceste partea, ce se referese la evenimentele reboșnice din Italia, poate că totuși vor merita oare-care atențiune. Acesta este, cum am șis, cuprinsul tomului de față.

Villa-Kossuth, Collegno (lângă Turin) în Septemvrie 1880.

L. Kossuth.

Principele Carol la Ruscicu.

Domnul României însoțit de d. general de diviziune Cernat, de d-nul mareșal al Curței, de dl Zancov, agent diplomatic al Bulgariei la București, de dl A. Sturza, agent diplomatic al României la Sofia, de dl locot.-colonel Candiano-Popescu, de dl major Vlădoianu, adjutant domnesc, a plecat Joi 9 ale curentei cu un tren special, la oarele 10 și jumătate dimineața, la Ruscicu, spre a întoarce visita Principelui Bulgariei. Principele Carol ajungând la Smârda, unde a fost primit de autoritățile civile și militare ale județului, precum de un detașament din regimentul de dorobanți cu steagul și musica, care i-a dat onorurile convenite, s'a ambarcat pe canoniera Grivița, unde a fost întâmpinat de dl locot.-colonel Dimitrescu-Maican, comandantul flotei, de căpitanul Drăghicescu, comandantul bastimentului, de oficerii și întregul echipagiu, cu urări entusiaste.

Întărând în apele bulgare, bastimentul, care conducea pe M. S. R. Domnul, a fost întâmpinat de canonierele bulgare, cari erau pavosate și purtau pavilionul român la catartul cel mare, marinarii erau pe bord dând onorurile convenite și salutând prin salve de artilerie, la care se însoțesc și tunurile din port. Pe tot cheul Dunărei era adunată o nenumărată mulțime, care la apropierea vaporului român salută cu nesfârșite urări. Principele Bulgariei, în mare uniformă de general, purtând cordonul *Stelei României* și încunguiurat de ministrul său președinte al consiliului de ministri, de ministrul de reboșii și de justiție, de casa sa civilă și militară și de un număr stat-major, primi la debarcaderea, îmbrățișându-l în modul cel mai cordial pe M. S. R. Domnul, care asemenea era în mare ținută de general și purta marel cordon Ducal de Hesa. Tot aci la debarcaderea se afla și P.

S. S. Mitropolitul de Ruscicu, în capul clerului și în vestiminte sacerdotale, care, după ce primi pe Măria Sa Regală cu crucea și evangelia, îi adresa apoi o alocuțiune în limba română, în care iși esprima, în termeni cei mai călduroși, mulțămirea ce am resimțit împreună cu întregul popor bulgar de a primi în mijlocul său pe Domnul României, cătră care poporul bulgar, va fi vecinic recunoscător pentru ocrotirea ce a întâmpinat în România în timpul dominațiunii turcesce, cât și pentru generosul sange vărsat de armata română sub conducerea Augustului ei Căpitan, pentru liberarea Bulgariei.

Apoi Domnitoriul României, însoțit de principele Alecsandru, a trecut înaintea frontului gardei de onoare, care cu steag și musică dedea onorurile, întonând, la sosirea suveranului, români imnul național român. Ambii principii s'au urcat apoi într'o trăsură de gală, înhamată cu 4 cai, și străbătând, în aclamațiunile populațiunii, stratele orașului, pe care asemenea, armata era înșirată, au ajuns la o locuință ce se pregătise pentru principele Carol.

După ce principele României a primit aici complimentările diferitelor autorități locale și ale corpului consular, a luat dejunul cu A. S. principele Alecsandru, ear s'uita Măriei Sale Regale a dejunat cu Casa civilă și militară a Alteței Sale. După dejun A. S. Principele Bulgariei a condus pe Măria Sa Regală la o serbare populară din oraș, și unde numeroși săteni și sătence d'impregiu, amestecați cu populațiunea orașului își manifestau în mod sincer, bucuria ce resimția de a vedea pe augustul oaspe al principelui lor. De aici ambii principii au mers de au făcut o preumblare în grădina, ce mitropolitul posedă afară din oraș cu un frumos pavilion pe malul Dunărei și într'o pozițiune din cele mai pitorești. Înturnându-se în oraș la 6 1/2 oare sara, a urmat un prând de gală la care pe lângă s'uita Măriei Sale Regale, dl prefect al județului Vlașca, dl colonel Costa-Foru, comandantul regimentului de dorobanți dl colonel Arion, comandantul regimentului de călărași din Giurgiu; asistau asemenea și ministrii și alți demnitari bulgari.

Principele Alecsandru a rădicat un toast în sănătatea M. M. L. L. Domnului și Doamnei, și pentru prosperitatea României, ear Măria Sa Regală a răspuns bând în sănătatea Principelui Alecsandru și făcând urări pentru fericirea Bulgariei. La oarele 8 sara, ambii principii au făcut o preumblare, în trăsura, în orașul strălucit iluminat,

și apoi mergând la un pavilion, ce era pregătit pe malul Dunărei, au asistat la un splendid foc de artificii, ce s'a dat în insulele Dunărei și au privit la frumosul spectacol, ce oferiau toate bastimentele din port iluminate cu mult gust și din care musicile militare făceau să resune ariele cele mai plăcute.

A doua zi de dimineață, la oarele 10, s'au ordonat în onoarea M. S. R. Domnului, pe platoul afară din oraș, o revistă a trupelor de garnisoană, compuse dintr'o drujină de infanterie, o sotnie de cavalerie și o baterie de artilerie, care au esecutat diferite evoluțiuni și au defilat apoi pe din naintea Domnului României și M. S. R. Principele Bulgariei. M. S. R. Domnul a complimentat pe Principele Alecsandru, pentru repedele progrese realizate de unele trupe bulgare și a mulțămite tuturor șefilor.

La oarele 12 și jumătate a urmat un dejun militar după care Domnul României, condus de Principele Bulgariei pe propiul său iacht escortat de flota bulgară, în sunetul musicilor și salvele tunurilor, au sosit la Smârda, unde canoniera „Grivița” a dat onorurile convenite. Aici suveranul român a debarcat împreună cu Principele Bulgariei, care l-a însoțit până la vagonul Domnesc și ambii Principii și-au luat ziua bună unul la altul în terminii cei mai atecuoși și în mijlocul aclamațiunii mulțimei. Principele Alecsandru, însoțit de autoritățile civile și militare ale județului Vlașca, și primind onorurile militare ale detașamentului său a pornit spre Ruscicu, ear Măria Sa Regală plecând cu trenul special la oarele 2 și jumătate după ameași, a sosit la oarele 4 la gara Cotroceni. După „Monitorul.”

Reflecțiuni

asupra articuluilui „La cestiunea învătămintului religios”, publicat în „Biserica și școala”.

Brașov, 5 August 1880.

(8 Urmare.)

Astfelu dl N. nu se sfiesce, a huli legile fundamentale ale bisericii și școlii noastre; nu se sfiesce, nici nu se rușinează a huli pe mai marele statului și pe mai marii bisericii, școlii și națiunii noastre și a și bate joc de ei și de public.

Arată adecă în mod absurd, că hulele d-sale — numid pe învățătorii școlii populare nechieamați, neîndreptățiți, neîndotorați a propune religiunea — și le bazează pe canoanele bisericii creștine ortodoxe (g. o.), și anume pe canonul, care de — există nu există, dar oprese pe creștin: a învăța pe cel ce nu știe; a îndrepta pe cel ce greșesc; oprese pe creștin: „a învăța pe alții credința în Djeu cel adevărat, și a se deprinde în virtuțile creștinesci”.

Așa dar pentru mintea dlui N. s'nt legile bisericii și a școlii noastre, celelalte toate astăzi în vigoare, nescă năluci; numai canoanele, care nu există, li s'nt — realitate!

Și chiar dacă ar scil dl N. de aici unde, că mirenii nu s'nt ierțați să învețe pe alții legea lui Christos, adecă: dupăcum tatăl pe fii, fratele pe frate, așa nici învățătorii pe elevi; însă învățătorii școlii noastre populare a primit dela Archiepiscopul, respective dela Episcopul lor binecuvântat specială prin „Decretul de învățătorii”, a propune elevilor lor toate obiectele de învățământ, prescrie pentru școala populară prin urmare și învățământul religiunii creștine — nu ar fi în cazul acesta învățătorii școlii populare prin binecuvântarea arhiepiscopului deslegați de opreala „a se ocupa de învățământul religiunii creștine”, — a propune elevilor lor religiunea creștină?

Au doară nu este adevărat, că „întemeitorul creștinătății” au dat „păzitorilor și propagătorilor religiunii sale” putere: „a lega și a deslega, și — câte vor lega și vor deslega acestia pe păment, vor fi legate și deslegate și în ceru”?

Ce vrea dar dl N. prin cuvintele: „Să

demnitarii bisericii ecumenice, la 1621, și aleg Patriarh ecumenic pe Patriarhul Alecsandriei Cyril Lucar petrecător în Moldova. O deputațiune de archierei și de notabili pleacă la Iași după Patriarhul Lucar, și în ziua de 8 Noemvrie 1621 Cyril se urcă pe tronul ecumenic, după ce a stat 19 ani Patriarh al Alecsandriei⁵⁾.

Grigorie episcopul Amasiei vrămășind și pismuind pe Lucar pentru erudițiunea și superioritatea sa, se face instrument al Iesuiților și sfătuindu-se cu doi Archierei ceteresiți, anume Mitrofan Ahridon și Ioasaph Seron, păreșce pe Patriarhul Cyril Lucar, la marele vizir și la Sultan, că stă în corespondență secretă cu Principii germani, cu francii Germaniei și ai Engliterei. Tot odată Lucar este descris în ochii popoului și a clerului grec, că este calvinist⁶⁾. Calumniile avură rezultatul dorit de autorii lor. În ziua de 12 Aprilie 1623 Lucar se dă jos din

ordinul Sultanului Murat sau Amurat al IV, și se isgoneșce la Rhodos. Pe tronul patriarchal se urcă în ziua de 17 Maiu, calunniatorul Grigorie Amasias, despre care istoria ne spune că s'a urcat tâlhăresce îmbrăcat fiind cu mantia patriarchală de Hussein-pașa, locoșitor de vizir, cu asistența celor doi archierei ceteresiți Mitrofan proin Ahridon și Ioasaph proin Seron⁷⁾. Abia însă trecură trei luni, și la 17 August sara, acest Patriarh Grigorie se pune în fiere și se dă legat pe mâna unui sbir, Mehmet-Aga, care îl duce s'argun, la Rhodos. Pe scaunul ecumenic se sue prin alegere fostul Patriarh Anthim, ear Grigorie se ceteresește și se pune anatemei archiereilor Sinodului.

Dar Anthim, după 50 zile de patriarhie, simțindu-se obosit dimisionează de bună voie, și se retrage pentru restul vieței sale, la muntele Athos, în Lavra Sf. Atanasie (9 Octomvrie 1623).

(Va urma.)

⁴⁾ Innokentiu, op. laud. II. 497—398.

⁵⁾ C Mathas, în Vit Patriarh. — Razgăb, op. laud. pag 57.

⁷⁾ Ipsilanti, op. laud. pag. 181.

⁴⁾ Apud Athanas. Comnen Ipsilanti, *τά μετά την άλωση*, p. 180, edit. Constantinopol 1870—Despre Allatius veđi Vapelean, Dictionnaire Universel des littératures, pag 58.

lasăm dară ca de învățământul religiei creștine să se ocupe acia, pe cari întemeitorul creștinătății i au pus de păzitori și propagatori ai religiei sale? — să vatem o) dumnezeirea lui Christos? — atunci puterea, ce au dat-o el altora, nu ar mai avé firesce nici o valoare; sau b) destoinicia mairilor nostri bisericesci, de a purta și de a lucra cu acea putere dumnezească, pe care a primit-o ei dela Fiul lui Dumnezeu? — atunci binecuvântarea, pe care o dau acestia altora firesce, că nu ar puté avé în sine nici o valoare.

Sau că vrea să vatem și una și alta!... Așa este!

Di N. Înfrânosec nu numai să și bată joc de mai marii bisericii noastre, ci tot deodată vatămă și cea mai de căpetenie dogmă a bisericii creștinesci: „Dumnezeirea lui Christos“, împregiurul căreia se grupează, și pe baza căreia și-au aflat învierea și viața lor toate celelalte dogme, precum și toate canoanele bisericii creștine ort. biserica creștină însăși!

De ce mai este acum Di N. demn, decât de desprețul lui creștin întregi... Domnule N.!

Ar fi negalant, a ne despărți de famosul d-tale „articlu“, fără de a ne adresa barem cu câteva cuvinte și către Dta.

Pe noi nu ne interesează persoana Dtale nici de cum, pentru aceasta nici că am cugetat la modul vieții d-tale, cu atât mai puțin la locul ubicațiunii d-tale.

Ear! dacă am arătat în această scriere multe note și însușiri de ale Dtale foarte rele, la aceasta ne a silit „articlu Dtale; toate aceste ni le au pus înaintea ochilor expresiunile d-tale pe cari le ai așezat d-ta în „articlu“.

Propozițiunile „articluului“ d-tale sânt, cari ne-au pus în stare a cunoașce: învățatura, capacitatea, talentul, aplecările, tendințele, nisuințele, scopurile, voința, — pe scurt și — valoarea d-tale.

Și anume d-ta în „articlu“:

a) Hulesci principiile pedagogice. Din aceste cunoașcem noi, că d-ta ești un dușman al cultului și educațiunii celei adevărate; nisuiesci a stringe lumina școlii noastre, și a o arunca pe ea și cu ea pe Român în sinul — întunerecului.

b) Indemi pe învățatorii școlii noastre populare, să nu mai umble după cercări, după cercetări, după metode nouă; ci să copieze și să utilizeze metodele profesorilor de universitate.

Prin aceasta ai d-ta de scop, a face pe învățatorii, să se lase, de a și mai înmulți și desvolta cunoștințele lor pedagogice teoretice și practice prin conferențe și reuniuni; vrei să contribuiești, spre a lo face pe aceste deocamdată impotente,* și așa să cadă apoi secesiv prin ele ineseși — în ruină; ear pe accia ai face decopiatori, habăuci, și așa se poată apoi ușor căde prin ei înșiși în neputința, de a se mai împotrivi întunerecului.

c) Istoriorele — se înțelege de sine că pe cele din testamentul vechiu și nou, între cari și evangelia lui Christos, fiind că pe aceste le recomandă „tractatul“ — lo dechiari d-ta de provocatoare de o mulțime de indoilei și nedumeriri, va să dică: — de micinoase; apoi metodu lui Christos — căci pe acesta îl cere „tractatul“ — îl degradezi la starea de necapabil, a ușura și înlesni propunerea religiei creștine și în locul lui recomenți metodu ovului mediu,

usitat în manualele scolastice de religione de până acum, spriginit de metodu unui profesor de universitate.

(Va urma).

Varietăți.

* (Avansările în armată) se vor publica cu sfârșitul săptămănei acesteia, căruia însă i va premerge publicarea pensionării mai multor șarge superioare.

* (Căli ferate) Întrprințetoriul Samuil Horovitz primind concesiunea dela ministrul de comunicațiune va începe clădirea unei căli ferate de a II clasă dela Mureș-Oșorhei către Reghin și de-acolo către Herbus. În cestiunea liniei ferate Ludoș-Bistrița comitetul central sub presiudu comitelui suprem contele Coloman Eszterhazi a fiint în 22 Oct. n. o ședință, în carea s'a însărcinat un comitet mai restrins cu efectuarea planului de clădire propus de ingineriul Eduard Herzog.

* (O ligă antimaghiară) se constituie acum în Viena, a cărei scop este „resbunarea“ contra Ungurilor. Comitetul, care lucră statutele, este deja întrunit. În urma acestor statute toți membrii ligei se obligă, a nu cerceta nici o producțiune musicală sau de altă natură ungurească, a nu bé vinuri unguresci, nici apa amară din Buda, a nu mânca paprica, a nu cumpea făină și slănină ungurească și a nu și lua de soție vre o Unguroaică și altele foarte multe.

* (Comitatul Sibiiului). Archivarul comitatens. M. Gibel fiind încarcerat pentru defraudări în 23 Oct. n. s'a și condamnat la temniță pe un an declarându-se totodată ca neindreptățit a mai purta oficiul și a se mai puté folosi în restimp de 10 ani de drepturile politice.

* (Scumpete de vinuri). Dupăcum ne spune „Ellenzék“, preful vinului se urcă repede și de oarece o hectolitrah de must atât pe aici cât și prin Ungaria se vinde cu 11—16 fl. toți aceia, cari au vinuri, cu deosebire vechi, în curënd vor ajunge în poziția plăcută, de a face foarte bune negoate cu vinurile.

* (Primăvară în Rusia de Nord). Golos scrie, că în Rusia nordică în loc de a începe anutimpul de toamnă ca în anii trecuți, a început primăvara. Un fenomen ca acesta nu s'a mai vădut nici o dată până acum. Cucul, care nu se aude în acele părți de cât pe la începutul lui August, în anul curent se auți în Septembrie; asemenea prighiverile, rîndunelile și cele-lalte pasări de primăveră au început a sosi; șopările se joacă la soare ca în timpul verei; pomii, florile, ierburile și pădurile încep o nouă serie de primăvară; toporașii, vioarele înfioresc; smeura, căpșunile asemenea au înflorit, și la 8 Septembrie, s'au vëndut fragi la Strui-Russu; aceste sunt într'adevăr cam fără gustul ce-l au în timpul lor normal. Frunzele puțin îngălbinesc; insectele de primăvară, gândacii și fluturii sânt până în prezent. Licuriciul ce locuesc prin tufări numai până la 24 Iunie, în anul acesta s'au vëndut până la 19 August, un fapt, care în analele meteorologice e cu totul necunoscut. În fine la nord se începe o adevărată primăvară, tot atât de vie în ciripitul paserilor și freamățul frunzelor. Serile la începutul lui Septemvre au avut căldură până la 16 gr. R. Oare oceanul înghiățat nu se va topi?

Loc deschis.*

Declarațiune.

Domnule Redactor! Venindu-mi la mână „Anticritica“*) asupra bro-

*) Pentru cele de sub rubrica aceasta redacțiunea nu ia responsabilitatea. R.

**) Un pamflet anonim apărut nu de mult în tipografia lui W. Krafft în Sibiu. R.

șurei „celor două congrese etc.“ am aflat într'ansa unele pasaje referitoare la subscrisul, cari mă provoacă a le rectifică în următoarele:

Înainte de toate trebuie să premitt, că precum eu la timpul seu am reprobăt înaintea sinodului archidieceșan broșura anonimă despre cele două congrese electorale din mai multe puncte de vedere, așa trebuie să condamnez acum și „anticritica“ aceasta, prelungă altele mai cu seamă și pentru neoportunitatea publicării ei.

Această neoportunitate mă constringe și pre mine pentru acum de a nu intra în fondul acestor broșure deplorabile. Numai întrucât „anticritica“ pe nedreptul mă atinge și pe mine, fiem'i permis a îndrepta acele pasagiuri și a le reduce la valoarea lor cea adevărată.

Mai întâiu trebuie să observez, că minoritatea congresului electoral, până în momentul, când s'a publicat rezultatul alegeri, a avut îndreptățirea sa constituțională basată pe sântătenia convingerei, pe care trebuie să o respecteze ori și ce om constituțional. Îndată ce însă s'a enunțat actul alegeri, au încetat partidele electorale; prin urmare fosta minoritate a congresului încetând numai putea avé nici o cauză comună cu autorii broșurei despre cele două congrese, cari înșiși se dic, că sânt numai vr'o cățiva între cari cel puțin unu repet și acum — nu am aparținut și nici nu voiesc a aparține. De aceea autorii „anticriticii“ pe nedreptul atacă pre fosta minoritate electorală și o face responsabilă pentru faptele a doi trei oameni, fie acestia ori și cine, chiar și autori ai broșurei anonime.

A doua observare mă de a o face la acel pasagiun mai greu al „anticriticii“, unde mi se împuță mie, că așa fi luat parte la o tractă a minorității, la care s'ar fi decis de a se face noului metropolit opozițiune cu ori ce preț. Se poate, că am luat parte și la tractele minorității pentrucă natura lucrului aducea cu sine, ca membrii congresului să comunice unde-va unii cu alții. Dară trebuie să observez și aceea, că eu am luat parte și la tractele majorității, fără de a se puté deduce de aici altă, decât conștiința binecuvințee: inimicus causae, amicus personae.

Dar cumcă la vre-una din acele toate, unde așa fi fost și eu de față să se fi făcut complet, de a se face noului metropolit opozițiune cu ori ce preț, — această afirmațiune a anticriticii (pag. 38, p. 6) trebuie să o declar și o delarez absolut de neadevărată. — Așa ceva nici nu s'a putut întempla, pentrucă convenirile au fiint numai înainte de alegere, când încă nu se scia, cine va fi noul metropolit; eară după alegere ținuta mea a dat dovadă tocmai despre contrariul asertului din „Anticritica“ adecă despre aceea, că intențiunea mea a mers totdeauna într'acolo, ca prin înfrățirea partidelor și prin aplanarea diferentelor să i se înlesnească pozițiunea noului metropolit, ear' nu de a'i face opozițiune cu tot prețul.

Dacă totuși vre-odată i-am făcut și eu metropolitului vre-o opozițiune, apoi și opozițiunea la locul ei are îndreptățirea sa constituțională și ar fi réu de biserică și de metropolit, dacă nu ar esista în parlamentarismul bisericeii noastre nici o opozițiune.

Din aceste toate se pot convinge și autorii „anticriticii“, că ei n'au avut cauză justă de a reflecta în „anticritica“ lor și la persoana mea, ci făceau mai bine, dacă regulându-și recontrele sale cu autorii broșurei anonime între patru păreți cruțau publicul și pre „Unicul nostru septemvir.“

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Istoria aritmeticeii și principiile fundamentale

la tractarea Aritmeticeii în școala populară.

(Disertațiune ținută în adunarea generală a „Reuniunii învățatorilor români din Teara Bârsei“ la 26 Aprilie 1880 în Zernesoi)

de **Dometiū Dogariu.**

Învățător la școala primară din Satulung.

(I. Urmare).

II. Desvoltarea aritmeticeii.

Toate scriile ne arată, că aritmetica este invențiunea Fenicienilor, cari în timpurile vechi figurau de cei mai dintâi neguțători ai popoarelor din Asia. Această sciință dela Fenicieni a trecut la Egipteni, cari au și cultivat-o apoi până la un grad foarte însemnat, căci la ei atât teologia, cât și filosofia se basau pe aritmetica. — (Egiptenii aveau o metodă de tot minunată chiar și la instruirea copiilor celor mici în aritmetica. Despre aceasta ne arată Plato următoarele: „Copiii Egiptenilor atât din casele înalte, cât și din casele de jos primiau instruirea din aritmetica de odată cu elementele cetirii și scrierei. Aritmetica se propunea conform puterilor spirituale ale elevilor, aplicându-o la jocuri și petreceri belice. — La aceste jocuri se împărțiau la mai mulți sau mai puțin copii un număr hotărît de nuci ori de mere aurite, sau argintuite, sau bronsate, cari obiecte; copiii le împărțiau între sine în raportul de număr, după schimbarea locurilor, și accia, cari se distingeau, primiau apoi ca dar coroane și alte lucruri trebuincioase“.

Cunoscința aritmeticeii dela Egipteni a trecut prin Pitagora la Greci, dela Greci la Romani și dela acestia la noi.

Semele pentru însemnarea numerilor s'au desvoltat earăși în două moduri, întâiu prin unele semne deosebite, și al doilea prin litere.

Modul prim lo inventat popoarele, cari nu scriu cu litere, ci cu hieroglife, precum: Egiptenii, Chinezii, Babilonenii, Persii etc.

Modul al doilea de a se scrie numeri lo inventat popoarele acele, cari scrieau cu litere d. e. Grecii la însemnarea numerilor se folosiau de 24 de litere luate din alfabetul lor, ear' Slavii și Evreii de 27 litere cari erau împărțite, în câte trei clase.

Romani în scrierea numeralor se folosiau earăși de nește liniore asemenea literilor, și anume: Numerii 1—4 fi însemnau tot prin atâtea liniore perpendiculare.

Numărul cinci prin arătarea mânei (V); șace prin arătarea ambelor mâni sau prin două linii crucii una preste alta (X); o sută prin trei liniore una perpendiculară și două orizontale (□); ear' o mie prin 4 liniore, două orizontale și două perpendiculare (□), mai târziu cu (M), ce șteau a fi prescurtat din „mille“ — 50 se însemna cu jumătate din semnul sutei, adecă cu (L) și 500 cu jumătate din semnul mii adecă cu D.

În cât priveșce invențiunea așa numitelor cifre arabice, aceasta se însușeșce Indienilor. Indienii au compus aceste cifre tot din atâtea liniore câte unități cuprinde numărul d. e.

1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9

Aceste cifre și acum încă le mai putem vedé de tot incolțurate prin

*) Alt cevași ar fi fost, dacă d-ta ni fi arătat cumva niscuri-va neajunsuri, scđderi, abateri deo calea către fericea a conferențelor, respective reuniunilor învățatorilor. Prin așa ceva te-ai fi arătat, că lo voiesci bine și contribuiești la îndreptarea lor și prin aceasta la fericea și prosperarea lor.

Și de ficăci d-ta una ca aceasta, atunci, te îndreptăim, toată lumea ar fi șișis, că d-ta ai dreptate. Pentrucă, dacă avem conferențe, reuniuni, aceste să se silească din toate puterile lor, a corespondu cu demnitate chemării lor întru toate!....

Însă după porvaja, ce o dai d-ta învățatorilor în „articlu“, că un este de trebuință a face experimeno așa însemnat și chiar cu totul nouă*; apoi: „ș nu fi așa însușiri de principiile pedagogice etc. etc.“ — poate ori-cine vedé destul de clar, că d-ta voiesci, și unde și când poți și contribuiești cu cuvântul etc. — la decăderea și ruinarea conferențelor, respective reuniunilor învățatorilor!

Pentru ce? Aceasta nu vrei să ni-o spuți în „articlu.“ Dar ai vëndut, cum am găsit-o noi.

cărțile cele vechi, dar cu timpul, prin multă scriere, au căpătat formă rotundă.

Calculațiunea cu cifre la început a mers de tot greu, până când tot Indienii pe la 300 de ani înainte de Christos au aflat și zerul sau nula (0) și prin aceasta valoarea locului și sistema decadaică și-a ajuns apoi perfecțiunea.

Cifrele arabice (indiene) au fost cunoscute în Europa numai la mijlocul secolului al 13-lea. De cine sunt aduse nu se știe cu siguranță, atât însă pot afirma, că cifrele s'au folosit la început numai în cărțile de astronomie, de aritmetică și de geometrie, mai târziu prin calendare și prin altele cărți.

(Va urma).

Bibliografie.

Toma Moiseși Popescu Simeon Catechism pentru învătămintul religiei drept redincoase-resăritene în scoalele primare. Sibiu 1880. În comisiune la Tipografia arhidieceană. Prețul 30 cr. v. a.

Bumbac u. l. Florina. Epopoe națională în V cantece. Cântul I. și II. Precădată de un tractat despre lirica și epica română populară și clasică. Cernăuți 1880. Aponamentul la opul întreg, ce va costa 2 fl. v. a. se face direct la autor în Cernăuți.

Străjan u. M., Manual de gramatică limbii române pentru scoale secundare, cu deprinderi pentru aplicarea regulilor. Bucuresci 1880. Prețul 2 lei 50 bani.

Gane N., Novele. Volumul I. Iași 1880. Xenopol A. D., Resoluțiile dintre Ruși și Turci și învîrșirea lor asupra țărilor române. Iași 1880.

Convorbiri literare. Anul XIV — Nr. 7. (Iași 1 Octomvre 1880.)

Sumariu: Copii de pe natură: Cucutul Pantazachi, de Iacob Negruzzi. — Scrisorarea lui Alexandru Papadopol-Calimah către V. Alecsandri. — Noaptea din Octomvre, poem de A. de Musset tr. de P. V. Grigoriu. — Studie Filologice, de V. M. Burlă. (Urmare). — Suvenirile; Când ziua bună; Un cântec, poezii de M. Pompiliu. — Am visat, poezie de N. Volenti. — In revărsatul zorilor; Am uitat...; Când am greșit?, Am visat...; Rugat-am...; Sa dus... poezii de Ioan S. Nenițescu. — Bibliografie. — Correspondență.

Ortodoxia. Foiee eclesiastică. Anul I, semestrul 2. Nr. 7. (Bucuresci 1 Octomvre 1880.)

Sumariu: Vinul eucharistic — Cele patru patriarhate din Constantinopol — Procolul Ilie — Propaganda catolică — Rugăciunea duminică — Bibliografie.

Bursa de Viena și Pesta din 23 Octomvre 1880

Table with 3 columns: Item, Viena, Pesta. Lists various financial items and their values in Vienna and Pest.

Economic.

Făgăraș, 22 Octomvre n. Pro hectolitru Grâu fl. 7.—7.80; grâu săcărăț fl. 6.—7.; săcărăț fl. 5.—5.40; orz 4.—4.40 ovăș fl. 2.—2.20; cucuruz (nou)

fl. 3.—5 (vechiu) fl. 5; mălaiu fl. —; Sămânța de cânepă fl. —; mazere fl. —; linte fl. —; fasole fl. 5.—6; cartofi (vechi) cu fl. 1.20.—2.—; (noi) per litră — cr. pro 100 chilo: slănină fl. 70.—75; sūn brut fl. —; sūn de lumină fl. 40.—42; unsoare fl. 75.—80; cânepă fl. 20.—25; sēmînța de in fl. 15.—18; fână fl. 1.80.—2.20 spirit pro grad fl. 10.—11 1/2; pro chilo: carne de vită 42 cr. carne de vițel 36 cr.; carne de porc 44 cr. carne de berbec 28 cr.; ouă 4 de 10 cr. Tergul de ași fu mai bine cercetat ca cel trecut. Timpul frumos și cald. Lemnele sunt foarte scumpe; un cărucian cu 3—4 fl.

Brașov, 22 Octomvre n. Pro hectolitru Grâu fl. 6.90—8; Săcărăț fl. 5.70 Săcărăț fl. 5.40—5.60 Orz fl. 3.30—3.65; Ovăș fl. 2.—2.10; Cucuruz fl. 3.90; Mălaiu fl. 4.70; Mazere fl. 6.; Linte fl. 9.80; Fasole fl. 4.35; Sămânța de in fl. 11. Sămânța de cânepă fl. 4.20—Cartofi (vechi) pro chilo: carne de vită 45 cr. carne de porc 52 carne carne de vițel — cr. de berbec 30 cr.; Sūn de bovine proaspēt fl. 35; (pro 100 chilo); topit 48 fl.

Sighișoara, 21 Octomvre n. Pro hectolitru: grâu fl. 7.—7.40; grâu săcărăț fl. 5.—5.70; săcărăț fl. 5.50—5.70; ovăș fl. 2.—2.30; cucuruz fl. 4.50; cartofi fl. 1.50; per chilog: sūn brut 30 cr. carne de vită 40 cr. carne ostură bovină 80 cr unsoare de porc 60 cr. pro metru cub: lemne vērtoase fl. 1.70.

Budapesta, 23 Oct. n. Nu este om, care după cum se arătase timpul descris în raportul trecut, sē nu fi finit — am putē dice — mai una cu capul, că zilele lui Oct. vor rămānē toată luna frumoase și calde, după ce în Septemvre deū că nu ne-am bucurat de multe zile frumoase. Dar înzădar, cu începutul săptămānei trecute timpul se schimbă earăși spre ploaie, care deși nu ne a cercetat în toate zilele, totuși a stricat economilor planurile, a împedecat lucrurile încă puține de pe câmp și în stērși prelângă toate, că n'a fost de loc de lipsă, a mai răcit și temperatura așa de tare, încāt dacă mai finea cătră sfērșitul săptămānei numai o zi, era pe aci sē ne vedem cu o earnă nemai pomenit de timpurie. De zăpăd de și sūntem deocamdată scăpați, totuși fiind destulă în munții din pregior, cu părere de reu trebuie sē măturisim, că temperatura va pe șesuri este cum se cuvine ernatecă. De altă parte drumurile desfundate de atâtea ploii cășunează bieșilor economi, prelângă alte necazuri mari și mici dară multe, și pagube însemnate, pentrucă nu pot umbla cu carele ca sēși poată aduce la tērg articii, cu cari sē poată face bani de dare. Cari au încercat a veni la tērg în săptămāna trecut umblau cu carele prin tină până în butucii roatelor și biețele vite până la genunchi. Articiele din pricina aceasta au fost puține și prețurile lor cu 25—30 cr. mai scumpe ca în rēndul trecut. Așa notām în special: Grāul la 80—90 mii m. m. a trecut cu fl. 11.60—12.45; săcāra la 2000 m. m cu fl. 10.—10.25; orzul la 3000 m. m. cu fl. 6.—8; ovășul la 400 m. m. cu fl. 6.50—6.70; cucuruzul la 12,000 m. m. cu fl. 5.30—6.40; făina trecu și de astădată foarte bine; păstăioasele s'au vëndut mai slăbuș și adecă: fasolea cu fl. 9.—9.75; mazerea cu fl. 11.—13; mălaiul cu fl. 6.—6.25; sēmînța de in cu fl. 13.50; sēmînța de cânepă cu fl. 8 (toate per 100 chilogram); lānile cu fl. 1.80—2.80 per chilogram.

Porcii au trecut cam de mijloc. În tērg de astădată au fost preste 67 mii de capete, între cari din Ungaria de jos 6640, din Romānia la 1080 și din Ardeal vreo 320; unsoarea de porc cu fl. 67.—68; slānina cu fl. 65.—65.50; sēul cu fl. 47.—48; spirtul en gros cu fl. 32; en detail cu 33.50 per 10,000 litre % Peile au trecut: de bou cu fl. 118—120; de vacă cu fl. 115—118; de vițel cu fl. 212—222; de oaie cu fl. 140—150; de miel cu fl. 65—80 (toate per 102 dāra); peile de cal cu fl. 10.—10.50 pārechea.

Peile au trecut: de bou cu fl. 118—120; de vacă cu fl. 115—118; de vițel cu fl. 212—222; de oaie cu fl. 140—150; de miel cu fl. 65—80 (toate per 102 dāra); peile de cal cu fl. 10.—10.50 pārechea.

Estras din toaia oficială, Budapesti Kōzlōny.

Licitațiuni: în 12 Noem. și 15 Dec. imob. lui Ioan Haup în Brașov; în 13

Dec. 1880 și 15 Ian. 1881 imob. lui Carol Bojer și soți în Brașov; în 13 Noemvre și 13 Dec. imob. lui George Thiess în Sānetru (trib. Brașov); în 16 Noemvr. și 16 Dec. imob. lui Andrei Palco în Magherāt; în 5 Noemvr. și 6 Dec. imob. remasului după Efraim Gross în Reghen (jud. cerc.); în 23 Noemvre și 23 Dec. imob. lui Ioan Eder în Cohalm (jud. cerc. Sighișoara); în 24 Noemvre imob. lui Todeică Căluț în Ludveg (jud. cerc. Teaca); în 16 Noemvre și 16 Dec. imob. lui Ludovic Bartha în Zālău (jud. cerc. Sāngiors); în 17 Noemvre și 17 Dec. imob. lui Ioan Radler și soției sale în Sighișoara (jud. cerc.); în 23 Noemvre și 23 Dec. imob. remasului după George Tūrōk în Cădicăfălu (trib. Odorhei); în 29 Oct. imob. lui Constantin Frățilă și soți în Bangard; în 27 Noemvre și 27 Dec. imob. lui Valentin Bock în Vurpēr (trib. Sibiu); în 22 Dec. 1880 și 22 Jan. 1881 imob. lui Iacob Jacobfi și soți în M. Oșorhei (trib.); în 30 Oct. și 30 Noemvre imob. lui George Albrich în Moardeș (jud. cerc. Mediaș); în 6 Noemvre imob. lui Weber în Orăștie (jud. cerc.).

Nr. 161. 2—3

CONCURS.

Conform rezoluțiunei prea venerabilului consistoriu arhidiecean dto 15 Iulie a. c. Nr. 2112 B. pentru ocuparea postului de capelan lūngă neputinciosul paroch Moise Neagovici din Zagon, ppresbiteratul Trei-scăunelor, se escrie concurs până la 2 Novembre a. c.

Emolumentele conform declarațiunii nimitului paroch sūnt jumătate din toate veniturile preoțesci din materă și filie, parochie de a III clasă.

Afară de aceste folosirea casei și curtei parochiale întregi, și din grădina parochială în jumătate, aceste venituri dau anual suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post sūnt avisați, ca conform stat. org. și regulamentului provisoriu pentru parochii sē și aștearnă suplicile sale în termenul indicat mai sus oficiului ppresbiterat gr. or. al Treiscăunelor.

Brețcu, în 1 Octomvre 1888. În conțelegere cu comitetul parochial.

Spiridon Dimian m. p., adm. presb.

Nr. 168. 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei vacante din Streiu Sāngorgiu cu filia Streiu Ohaba de clasa a III, în ppresbiteratul gr. or. al tractului Hațeg, se deschide prin aceasta concurs cu termenul până la 2 Novemvre a. c.

Emolumentele sūnt: 1. Porțiune canonică, pământ arătoriu și de fēnăș 15 iugere pentru care contribuțiunea se va plăti dela comună;

2. Dela 110 fumuri de casă, — câte două ferdele cucuruz nesfārat-cu tule — dela fiește care fum de casă — și câte o zi de lucru;

3. Tacele stolare îndatinatē și anumit statorite în sinodul parochial la 29 August a. c.

Doritorii de a compete la această parochie, au a—și adresa petițiunilor lor instruate în sensul prescrișelor din stat. org. și dispozițiunilor privitoare congresuale din anul 1878 la subscrișul până la termenul sus amintit.

Hațeg 14 Septemvre 1880. În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Raț m. p., ppresb.

Nr. 248. 3—3

CONCURS.

La școala capitală gr. or. din Zernesci, este de a se institui un post

de învățatoresă, pentru a cărui ocupare se escrie concurs cu termin până la 26 Octomvre a. c. st. v.

Salar pentru anul de probă e 120 fl. v. a., cuartir și lemne pentru foc 12 metri cub. cu prospect de a se înmulți după întărirea definitivă.

Dela concurentē se cere, atestat de botec, că sūnt gr. or., de moralitate, de calificățiunea științifică și a economiei de casă, atestat că posedē cunoștința limbelor patriei, și dacă a mai fost învățatoresă atestat de praeșă de până acum.

Suplicile instruite în sensul Stat. org. sūnt a se așterne oficiului ppresbiterat l. al Brașovului ca adm. al ppresbiteratului Branului.

Din ședința comitetului parochial gr. or. Zernesci 3 Octomvre 1880.

Ioan Dan m. p., preot și președ. comt.

Univ. med. Dr. Vilhelm Vajna,

după căștigarea diplomei în știința universală medică, și după experiența făcută în țările externe, reintercōndu-se și-a arangiat stabil pentru

Arta dentistică

„Salonul“ în Cluj, strada Monastorului internă sub Nr. 2. în casa vēduvei Domogai;

se face cunoscut publicului pătimitor, că nimitul medic sevrēșcesu cu precisiune și cruțare ori ce operațiuni în arta dentistică, plombeză dinți gānușoși cu aur galben și alb (platină) prin care durerea se delătură și dinții se prefac folositorii.

Prepară după metoda cel mai bun și fără durere dinți, precum și șiruri întregi de dinți, de cari dinți tocmai așa se poate folosirespectivul, atât în privința mănărei cât și a vorbirei, ca și de cei mai buni dinți naturali, tot odată garantează pentru bunătatea și durabilitatea acestora. [65] 1—2

Publicare de licitațiune!

Duminecă în 31 Octomvre 1880 st. n. la 1 oara după ameași se va esărēnda pe calea licitațiunei publice moara de măcinat cu 3 petri a comunei Sadu pe timp de 3, eventual 6 ani începēnd dela 1 Ianuarie 1881 nainte.

Licitațiunea va avē loc în cancelaria comunală, unde și nainte de licitare se pot vedē condițiunile.

Sadu în 21 Octomvre 1880. [64] 2—3

Primăria comunală.

[63] 3—3

Publicațiune!

Din partea administrațiunei și pădurei bisericilor brānene gr. or. se aduce la cunoștința publică, cumcă în 1/13 Noemvre a. c. la 11 oare ante-ameași, în urma incuviințārii preavenerabilului consistoriu arhidiecean ddo 25 Aprilie Nr. 1338/1880 se va vinde una parcellă de pădure din muntele „Preduș“ în mārime de 103 jugere 200 □ consistătoare din lemn de fag și brad de întrebunțat la ori ce soi de clădire și se află în apropiere de 1/2, oară de centrul Branului spre tăiere în termen de 7 ani, cu prețul de strigare de 1000 fl. v. a.

Doritorii de a cumpēra, vor avē a depune înainte de începerea licitațiunei vadiu de 10%. Condițiunile de licitare se pot vedē la primăriile Branului în oarele de oficiu în toate zilele.

Bran în 23 August 1880. Comitetul administrativ.